

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocanova ulica 12. — Tel. 190,
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

AMERIKA ŠE NI ZADOVOLJNA

Evropa bo morala še dolgo čakati na ameriške koncesije — Tajni dogovori med Anglijo, Francijo in Italijo

Washington, 11. julija. Lausanski dogovor je tukaj povzročil precejšnjo pozornost, vendar pa se zanika praktični pomen dokumentov, v kolikor se tičejo Zedinjenih držav. Ameriška država ni vezana po teh dogovorih. Več senatorjev je označilo dogovor kot navidezen ukrep. Za predsednika zunanje-politične komisije senata Boraha evropske države v Lausanni še niso šle dovolj daleč, da bi zasluzile zmanjšanje svojih dolgov napram Zedinjenim državam. Ne verujem, je dejal Borah, da bo mogel lausanski izid izpremeniti položaj. Evropa bo morala čakati še dolgo, da bo dobila koncesije od Amerike, izvenredne, ako omeji svoja oboroževanja.

New York, 11. julija. AA. Kakor se doznava, bo ameriški kongres tudi v bodoče proti črtanju ali znižanju vojnih dolgov. Na drugi strani se opaža, da postaja newyorško časopisje zmernejše. Listi se vprašujejo, ali niso Zedinjene države naposled tudi dolžne, da podpišejo lausanski dogovor. »Galveston News« pravi, da je bitko dobila Nemčija, izgubila pa jo je Amerika. Evropa je samo na drug način razvila idejo Hooverjevega moratorija.

London, 11. julija. Londonsko časopisje ugotavlja s posebnim zadovoljstvom, da je lausanski dogovor dobil odobrilev Hindenburga in dr. Schachta. Obenem opozarja tudi na ostre odklonilne izjave Hitlerja in dr. Goebbelsa. »Daily Herald« trdi, da more objaviti vsebino štirih tajnih pogodb, ki so bile sklenjene po oficijelnem dogovoru. Prva teh tajnih pogodb vsebuje medsebojno obveznost Anglije, Francije in Italije, da ne bodo prej ratificirale lausanskega dogovora, preden ne bodo dosegle sporazuma s svojimi upniki. Ako ne bi prišlo do tega sporazuma, bi te tri države razpravljale o z-

petnem uveljavljanju Youngovega načrta. V drugem tajnem dogovoru je baje obveznost, da nobena teh treh držav ne bo sklenila dogovora z Zedinjenimi državami, ki bi bil v nasprotju s interesi ostalih. Tretji tajni dogovor ukinja do ratifikacije lausanskega dogovora vse plačilne obveznosti med Francijo in Anglijo. Četrty dogovor vsebuje slično pogodbo med Anglijo in Italijo.

Paris, 11. julija. AA. V diplomatskih krogih sodijo, da je lausanska konferenca dala dobre rezultate za Francijo. Enega izmed glavnih argumentov za to sodbo vidijo v tem, da besedila dogovorov, ki so parafirani, niti z eno besedo nikjer ne omejujejo političnih zahtev Nemčije. Herriot je vodil ta pogajanja strogo v okviru spoštovanja obeloječih pogodb in na to tezo je pristal tudi Macdonald, naposled pa celo Papan. To je za Francijo, kakor zagotavlja jo v političnih krogih, eden izmed najvažnejših uspehov, doseženih v Lausanni. Isti krogi opozarjajo posebno na to, da bo lausanski dogovor veljal šele po ratifikaciji, vendar mislijo, da Herriot ne bo takoj zahteval v parlamentu te ratifikacije.

Berlin, 11. julija. AA. Nemška lausanska delegacija se je večeraj popoldne vrnila v Berlin. Na kolodvoru so delegacijo sprejeli državni notranji minister Geyl in drugi zastopniki državnih ministrstev. Ko je državni kancelar Papan stopil iz vlaka in se prikazal pred kolodvorom, ga je občinstvo sprejelo z ovacijami.

V torek ali sredo bo nemški državni kancelar odpotoval v Neudeck, kjer bo poročal predsedniku Hindenburgu o lausanskim dogovorih.

Monakovo, 11. julija. Adolf Hitler je izjavil na zborovanju narodnih socialistov v Berchtesgabnu, da lausanski dogovor.

ki obremenjuje Nemčijo s tremi milijardami, v šestih mesecih ne bo zahteval več kot 6 mark.

London, 11. julija. AA. Takoj po povratku v London so zdravniki pregledali Macdonaldove oči in ugotovili, da sicer ni nič nevarnega, vendar so ministrskemu predsedniku priporočili popoln mir. Na njihov nasvet torej Macdonald ne bo prisostvoval sejam spodnje zbornice pred jutrišnjim dnevom, ko bo podal izjavo o rezultatih v Lausanni. Parlament bo v sredo odgodil svoje seje in je verjetno, da bo Macdonald že ob koncu tedna odpotoval v Losiemouth.

Ministrski predsednik je dobil mnogoštevilne brzojavke s čestitkami za uspeh, ki ga je dosegel v Lausanni. Pri povratku v London so ga na postaji pozdravili mnogi odličniki, med njimi več tujih poslankov in ministrov, zlasti Venizelos in general Herzog.

Basel, 11. julija. AA. Šefi evropskih Narodnih bank so se sestali v sedežu banke za mednarodna plačila. Seji je predsedoval Mac Garragh, prisostvovali pa so ji guverner Francoske banke Moret, guverner nemške državne banke Luther, guverner Angleške banke Montagu Norman in guverner italijanske Narodne banke Duce. Na seji so zastopniki evropskih narodnih bank izrazili veliko zadovoljstvo nad lausanskimi rezultati, od katerih si obetajo zboljšanja na gospodarskem in finančnem polju ter obnove zunanje kredita Nemčije, Avstrije in srednje Evrope.

Prekinjenje razorožitvenih pogajanj

Razorožitvena konferenca bo zaključena brez takojšnjih razorožitvenih ukrepov

Zeneva, 11. julija. Angleškega zunanjega ministra Johna Simona je povelil urad razorožitvene konference, naj izdele načrt resolucije, s katero bi bilo zaključeno sedanje zasedanje razorožitvene konference. Simon je ta načrt predložil že več delegacijam. Resolucija ne vsebuje tazen prepovedi bakteriološke in kemične vojne nobenih sklepov o takoj učinkovitih razorožitvenih ukrepih, temveč zgolj ugotovitve iz izjave, da so se na konferenci dosegla seglasja o naslednjih predlogih:

Prihujerja razorožitvena konferenca naj vsebuje določbe o varstvu civilnega prebivalstva pred napadi iz zraka. Bombardiranje iz zrakoplovov naj se ne priprava samo splošno in neomejeno, temveč naj se omeji tudi s pogodbenimi dogovori glede na obseg ozemlja. Tudi število in celotna tonaža vojaških letal se imata omejiti. Civilna letala, ki presegajo gotovo težo, naj bi bila podrejena posebnemu mednarodnemu režimu. Prepovedo se in uničiti se morajo v gotovem roku po uveljavljanju razorožitvene konvencije tanki preko gotove teže. Število in kaliber težkega topništva naj ne presegata določenih omejitev. Kemična in bakteriološka vojna sredstva ter slična orožja kakor metalci ognja itd. naj se popolnoma prepovedo.

Zeneva, 11. julija. AA. Na sobotni seji glavne komisije razorožitvene konference je podal minister dr. Šumenković v imenu

jugoslovenske delegacije naslednjo izjavo: Jugoslovenska delegacija si želi pridružititi delegacijam drugih držav, ki so izrazile priznanje načrta predsednika Zedinjenih držav, načrta, ki utegne, kakor so že drugi naglašali, dati konferenci veliko pobudo pri delu in volje do uspeha in je vreden, da se natanko prouči. Jugoslovenska delegacija se zelo rada posveča temu proučevanju, ker je prav tako kakor njena vlada in njena država čvrsto udana ideji miru.

Načrt temelji na izvajanju enotnega ter preprostega pravila in iz tega bi se moglo sklepati, da mora biti tudi njegovo proučevanje kratko in enostavno. Toda med velikimi državami na eni strani ter srednjimi in malimi državami na drugi strani so velike razlike. Taka enostavnost bi zato mogla izzvati nekatere velike in resne posledice, zlasti za srednje in male države. Navzlic temu bo jugoslovenska delegacija, ki predstavlja državo iz druge skupine držav, z velikim interesom doprinesla svoj delež k proučevanju tega načrta ter nadaljnjih pripomb in predlogov. Pri tem je mnenja, da se mora to proučevanje vršiti sporedno s proučevanjem ostalih načrtov, ki so bili predloženi konferenci, kakršen je n. pr. tudi jugoslovenski.

Delegacija se bo pri tem posluževala istega merila, ki ji je vedno služil za temelj pri njenem delu in ki temelji na čl. 8. pakta Društva narodov.

Korupcijska afera v bolgarski vladi

Hude obtožbe proti vojnemu ministru Kisovu — Amnestija njegovega sorodnika, obsojenega zaradi poneverbe

Sofija, 11. julija. V tukajšnjih političnih krogih sadijo, da bo sedanji vojni minister general Kisov v kratkem prišel, da poda ostavko na svoje mesto. Zapletel se je v več afer, ki so sedaj postale znane v javnosti. General Kisov se je silno zavzemal, da bi bil po zakonu o amnestiji pomilodencem tudi njegov tast, bivši general Tantilov, ki je bil zaradi poneverb obsojen na 6 let strogega vojnega zapora in so mu vzeli vse vojaške in državljanske časti ter zaplenili njegovo imetje, vredno podkurg milijon levov. Tantilov je bil zares pomilodencem. Vrnil so mu časti in pravice ter izplačali tudi njegovo imetje. Generala Kisova obtožujejo, da se je zavzel tudi za načelnika intendature pri vojnem ministertvu gene-

rala Filipova, ki je bil obtožen, da je bil podkupljen in da je prejel 10.000 mark. General Filipov ni bil postavljen pred sodišče, marveč so ga celo upokojili, čeprav se ni doslužil roka, s katerim bi si pridobil pravico do pokojnine. Ker je prišla zlasti druga afera tako daleč, da ve zanjo že vsa bolgarska javnost, je bil general prišel, da je odredil preiskavo proti generalu Filipovu. Kljub temu menijo, da bo v kratkem podal ostavko. Kot njegovega naslednika imenujejo generala Doleša in deloma tudi generala Zlateva. Imenovanje vojnega ministra pa ni odvisno od ministrskega predsednika in je zaradi tega mogoče, da bo morda tudi kdo drugi imenovan za naslednika Kisova.

Komunistična stavka v Belgiji

Krvavi spopadi med stavkajočimi in policijo — Mnogoštevilne aretacije komunističnih agitatorjev

Bruselj, 11. julija. Položaj na stavkovnem ozemlju je še vedno zelo resen. Vlada nastopa z vso strogostjo, da vzpostavi red. Zdi se, da so imeli komunistični agitatorji velik uspeh. Pri mnogih aretiranih komunistih so bili zaplenjeni razni dokumenti. Dognava se, da so tudi iz Nizozemske prišli komunistični agitatorji. V Louvriju so odkrili tajno komunistično tiskarno. V Charleroiu so komunisti napadli socialistični dom ter preprečili govor socialističnega voditelja. V Charleroiu je bila proglašena splošna stavka. Železničarji v srednji Belgiji so se v načelu izjavili za simpatično stavko. Na stavkovnem ozemlju pri Charleroiu je zbranega mnogo orož-

ništva in vojaštva. V raznih predmestjih Charleroiu je prišlo do krvavih spopadov, pri katerih je bilo več oseb hudo ranjenih. Stavkajoči so zavzeli predmestni kolodvor ter so skušali uničiti tate. Ko so posredovali orožniki, so jih sprejeli s kamenji. V Bruslju je policija razgnala komunistično zborovanje na prostem.

Belgijska brzojavna agencija javlja, da je državna pravdnistvo uvedlo proti 13 komunističnim agitatorjem kazensko postopanje zaradi hujskanja k državljanski vojni. Iz zaplenjenega materiala je razvidno, da gre pri stavki za dobro pripravljeno akcijo, pri kateri bi sodelovale tudi komunistične stranke iz drugih držav.

spodarsko slabšeju najemniku naj se prizna odpoved v vsakem času z odpovednim rokom 15 dni.

7. Za asanacijo beograjskih stanovanj naj se takoj ustanove občinske komisije, ki naj izdelajo kataster stanovanj, popišejo vsa vlažna in nehiigijenska stanovanja ter predlagajo, da se prepove vsaka njihova nadaljnja uporaba.

8. Takoj naj se osnuje fond za zgraditev malih cenjenih higijenskih stanovanj, ki jih je treba v Beogradu najmanj 10.000, da se zadosti najnujnejšim potrebam. Prav tako naj beograjska občina in za njo ostale prično izvajati pravilno stanovanjsko politiko, ki se po vsem svetu kaže v graditvi občinskih malih higijenskih stanovanj.

Ta resolucija je bila sprejeta s splošnim odobravanjem, nakar je bilo zborovanje po govornih še nekaterih udeležencev zaključeno.

Krvava nedelja v Nemčiji

Berlin, 11. julija. Večeraj je prišlo v raznih mestih Nemčije zopet do spopadov političnih nasprotnikov, ki so zahtevali pet smrtnih žrtve. Deset oseb je hudo, večje število pa lahko ranjenih. Najtežji spopadi so se dogodili v Ohlanu v Slesiji, kjer je celo moralo nastopiti vojaštvo, da vzpostavi mir. Dva narodna socialistista sta bila ubita. Tretjo smrtno žrtve so zahtevali politični spopadi v Bremnu, kjer je bil ustreljen neki policijski uradnik. V Eckenforde v Schleswig-Holsteinu je bil pri spopadu ubit priista »Reichsbanner« V Duisburgu so iz hiš streljali na policijo, ki je odgovorila s ognjem. Pri tem je bil en delavec ubit.

Protifašistične demonstracije v Sofiji

Sofija, 11. julija. AA. Delavska stranka je organizirala v soboto protestno manifestacijo proti fašizmu in italijanskim gostom z italijanske križarke »Quattro«. Manifestacije so priredili pred dvorom in italijanskim poslanstvom. Policiji se je posrečilo demonstracijo udušiti in razgnati demonstrante, ki so klicali: »Dol fašizmu! Kruha hočemo.« Pred samim italijanskim poslanstvom, kjer se je vršil ples na čast admirala Morelu in njegovih oficirjev in odkoder so se razlegali zvoki godbe, je akušal delavski poslanec Bojadjev govoriti, toda policija je takoj intervenirala in ga aretirala obnemem s drugimi demonstranti. Skupno so stražniki aretirali 53 oseb, med njimi mnogo žensk, dijakov in delavcev.

Huda železniška nesreča v Turčiji

Angara, 11. julija. AA. Mešani vlak, ki vozi med Angoro in Carigradom, je v soboto skočil s tira blizu kraja Ask-Schira. Deset ljudi je bilo ubitih, 19 pa hujše ranjenih. Pri nesreči je bila popolnoma uničena lokomotiva in 13 vagonov.

Zahteve beograjskih stanovanjskih najemnikov

Veliko zborovanje zastopnikov stanovanjskih najemnikov iz vse države — Nujna potreba zaštite stanovanjskih najemnikov

Beograd, 11. julija. Večeraj se je v prostorih restavracije »Takovo« vršilo veliko zborovanje stanovanjskih najemnikov, ki so se ga udeležili tudi njihovi zastopniki iz vseh večjih krajev države. Dvorana, kjer se je vršilo zborovanje, je bila prenapolnjena. Predsedoval je predsednik beograjskega društva stanovanjskih najemnikov Dragomir Ivković, prvi pa je govoril o zahtevah stanovanjskih najemnikov zastopnik njihove organizacije v Zagrebu Branko Kurelac. V imenu upokojujencev je govoril Borislav Gabrilović. Vsi govorniki so zahtevali v svojih izjavah zaščito stanovanjskih najemnikov.

Ob koncu zborovanja je bila sprejeta resolucija, ki ugotavlja, da ukinjenje zakona o zaštiti stanovanjskih najemnikov ni dovedlo do zboljšanja stanovanjskih razmer v naših večjih mestih, zlasti pa ne v Beogradu. Hišni lastniki, organizirani v svojih društvih, so v splošnem monopolizirali stanovanjske cene in poslovnih prostorov popolnoma samovoljno. Najemnine stanovanj in poslovnih lokalov so dosegle nenormalno višino, ki presega vsako mejo dopustnega trgovskega dobička. Prekoračile so zlato pariteto z najemninami l. 1914 za več kot 130 odstotkov. Najemnine je za mnoga stanovanja toliko, da presega dve tretjini mesečnega zaslužka javnih in zasebnih nametencev, pri drugih pa tudi tri četrtine, kar velja zlasti za delavce. Isto velja vsaj za 70% tudi za mnoge svobodne polke, kakor zdravilnike, odvračilce, inženjerje itd. Huda kriza je objela vse sloje brez razlike, kar po pokritju najemnine ne

preostaja skoro ničesar za druge življenjske potrebe. Konzum je pekel zaradi tega katastrofalno in mnoge družine so prisiljene, da se preseljujejo v nehiigijenska kletna in podstrešna stanovanja, s čimer izpostavljajo sebe in svoje otroke najrazličnejšim boleznim. Hišni lastniki so kljub mnogim zahtevam najemnikov, naj se uredi najemnina sporazumno, ostali tadvratni in niso hoteli o tem ničesar čuti.

Zato zahtevajo najemniki:

1. Uveljavljenje posebnega stanovanjskega zakona.
2. Nujno znižanje obstoječih najemnin za stanovanja in poslovne prostore za najmanj 30%.
3. Stanovanja in poslovni prostori naj se proglašajo kot nujna življenjska potrebščina ter naj se prekoračene določene najemnine od katerikoli strani podreči najstrožji kazni po zakonu proti draginji in brezvestni spekulaciji.
4. Za čas, dokler trajata gospodarska kriza in brezposelnost, naj se dovolj, da se more najemnina plačati do konca poteka najemninskega roka, vsi nasprotni krajevni občaji pa naj se ukinejo, v kolikor se stranke drugače ne dogovore.
5. Stanovanja in poslovni prostori, ki so prazni nad mesec dni in ki jih lastniki ne uporabljajo zase ali bližnjemu rodbino, naj se po zakonu oddajo prafino v zakup.
6. Dokler plačuje najemnik najemnino po dogovorjeni višini, naj bo zagotovljena njegova nepremičnost ter naj bo dovoljena odpoved samo v nasprotnem primeru, v kolikor krši določbe zakona samega. Go-

Veliko gasilsko zborovanje

Skupščina lepo napredujoče JGZ ob udeležbi delegatov iz vse banovine

Ljubljana, 11. julija.

Večeraj dopoldne so se zbrali iz vse naše banovine delegati gasilskih društev in žup, ki so včlanjene v Jugoslovenski gasilski zvez. Popularni starosta g. Josip Turk je otvoril občni zbor s pozdravom. Vel. kralju, ki so mu zborovalci priredili navdušene ovacije, nato je pa predčital udanostno brzojavko kralju ter brzojavni pozdrav ministru za telesno vzgojo dr. Kraljeviću in pozdravil zastopnika banke uprave g. Vrtovška. Po burnem odobravanju predsedniškega govora je izbral zastopnik banovine g. Vrtovšek namčkonjenost banke uprave do gasilstva in obljubil, da bo banška uprava navzlic težkim časom tudi še nadalje podpirala gasilška društva.

Tajnik g. Franc Pristovšek je poročal, da šteje naša JGZ 750 društev, katerih članstvo znaša nekaj nad 22.000 rednih članov. Z ustanovitvijo novih žup se je njih število dvignilo na 44, ki so razdeljene po vseh večjih krajih banovine. Izčrpano tajniško poročilo podrobno slika uspešno delovanje zveze ter njene uspehe, ki so jih društva dosegala zlasti po naukih vadičeljskega tečaja. Lani je bilo razdeljenih 504.730 Din rednih podpor iz 2% gasilškega sklada, a banška uprava je na posebne prošnje razdelila iz 1% gasilškega sklada 433.365 Din ter iz 2% gasilškega sklada 244.400 Din.

Po tajniškem poročilu, ki je bilo sprejeto z največjim aplavzom, se je razvila o najrazličnejših vprašanih prav živahna debata, ki dokazuje veliko zanimanje vseh delegatov za koristno skupno delo. Posebno živa je bila razprava o ukinitvi gasilškega naraščaja, ki se je udeležil tudi od vseh delegatov burno pozdravljeno gasilski prvak in narodni poslanec g. Anton Cerer. Oglasil se je s svojo prepričevalno besedo tudi pri debati o uvedbi vojaškega povečevanja, ki je bilo pa po tehitnih pojasnitih staroste g. Turka odklonjeno, čeč, da je sedanje slovensko povečevanje že tak močno podobno vojaške-

mu, a gasilstvo ob vsaki priliki izkazuje svojo požrtvovalno državno zavest.

Po poročilu blagajnika g. Stanka Pristovška se je razvila razprava o nekaterih važnih organizacijskih problemih, nato je pa poročal podstarosta g. Musek o posameznih točkah izpremembe pravil, ki predvsem določajo, da odbor zveze lahko izključuje društva in posameznike, da častni članj nimajo več aktivne in pasivne volilne pravice, da glavna skupščina voli starešinstvo, starosto in odbor za tri leta ter tri preglednike in več drugih važnih izprememb. Iz poročila literarnega odseka, ki ga je podal g. Klemenčič, posnemamo, da se tiska »Gasilec« le v 1900 izvodih, a od vseh 22.000 gasilcev je nanj naročenih le 950. Pri razpravi o društvenem kolektarju je govoril tudi posl. g. Cerer ter povabil gasilce na župni izlet v Kamnik, kamor pridejo tudi ministri dr. Kramer, dr. Kraljević in Pucelj. Prav podrobno poročilo o velikem delu tehničnega odseka je podal g. Rus z Bleda, nato je pa g. Fajdiga iz Kamnika poročal o samopomoči. Ko je bil sprejet proračun, ki izkazuje 226.800 Din izdatkov in 80.800 Din primanjkljaja, so se zborovalci zamudili z drugimi predlogi tako dolgo, da so ljubljanski gasilci že odkorakali na gasilsko slavnost na Vič, ki so se je udeležili po zaključnem občnem zboru tudi starosta g. Turk, posl. g. Cerer in ostali odborniki.

Z banke uprave

Ban dravske banovine g. dr. Drago Marušić zaradi odsotnosti do nadaljnjega ne bo sprejemal strank.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Dewine: Amsterdam 2269.87—2264.23, Berlin 1262.32—1243.12, Bruselj 782.12 do 786.06, Curih 1097.35—1102.85, London 200.73—202.53, New York ček 5611.50 do 5630.76, Pariz 231.16—232.28, Praga 116.45 do 107.31, Trst 206.85—206.98.

Ukrepi za saniranje delavskega zavarovanja

Važni sklepi na seji ravnateljstva SUZORa v Zagrebu

Ljubljana, 11. julija.

V četrtek 7. t. m. se je v Zagrebu poslovno sestel plenem ravnateljstva SUZOR-a, da stori važne sklepe v zvezi s poročilom generalnega direktorja g. Milana Glaserja o položaju in potrebah delavskega zavarovanja v naši državi. Uprava SUOR-a je pripravila za štev več predlogov glede sanacije težkega finančnega položaja delavskega zavarovanja, tako predlog glede povišanja prispevka za primer bolezni do maksimalnega zneska za vse okrožne urade, ki so zaključili lansko leto z deficitom. Predložila je tudi povišanje prispevne tarife zavarovanja za primer nesreče na 7% zavarovane meze za 100% nevarnosti dela, ker je tudi ta panga deficitna. Predložila je tudi ukrepe v pogledu štedenja pri upravnih izdatkih, zlasti

znižanje števila nameščenih v skladu z znižanjem števila zavarovanih članov.

Posebni predlogi se nanašajo na novelizacijo sedanjega zakona in minister socijalne politike in narodnega zdravja se naproša, naj čim prej predloži narodni skupščini novelo k zakonu iz leta 1922, ki bi se z njo spravili v ravnotežje dohodki in izdatki zavarovanja za primer bolezni in nesreče, uvedlo zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti ter izvršila potrebna reforma v organizaciji zavarovanja. Ker je za saniranje socijalnega zavarovanja velikega pomena ureditev zdravniškega vprašanja odnosno zdravniške službe, je uprava predložila ravnateljstvu tudi ukrepe glede preureditve zdravniške službe in večje kontrole nad izplačevanjem podpor, da se prepreči zloraba zavarovanja za primer bolezni. Delegat ministrstva za socijalno politiko in narodno zdravje g. Dušan Jeremič je pozdravil zborovalce, želeč jim pri njihovem važnem delu čimveč uspehov.

Ravnateljstvo je soglasno sklenilo izvoliti 4-članski odbor, ki bo s predsedništvom SUZOR-a takoj sestavil osnutek statuta v smislu

uvedbe najširše samostojnosti okrožnih uradov

in ga predložil ravnateljstvu na prihodnji seji. Obenem je bilo sklenjeno izvoliti 4-članski paritetni odbor, ki bo tudi sporazumno s predsedništvom sestavil službeno pragmatiko za uslužbence SUZOR-a in njegovih krajevnih organov. Vprašanje povišanja zavarovalnega prispevka za slučaj bolezni na 42% zavarovane meze tedensko za vse okrožne urade, ki so lansko leto zaključili z deficitom, je ravnateljstvo odločilo, dokler se ne reši vprašanje znižanja dajatev potom novelizacije sedanjega zakona, kakor tudi znižanje administrativnih izdatkov.

Sklenjeno je bilo dalje zaprositi vlado, naj z novelo zakona nujno izpremeni sedanji sistem kapitalnega kritja in sistem odmore

in da se obrestna mera od investiranega kapitala od zavarovanja za primer nesreče zniža na 3%, s čimer se bodo znižali tudi izdatki za najemnih uradnih prostorov v poslopih SUZOR-a, kakor tudi izdatki v zdravstvenih ustanovah, ki pri njih znatni izdatki odpade na obresti za investiran kapital.

Ravnateljstvo je sprejelo tudi važen sklep glede zvišanja podpor zavarovanim članom. V bodoče bo dovoljeno podaljšanje plačevanja podpore za primer bolezni od 26 na 52 tednov

pri vseh okrožnih uradih, ki so v svojem poslovanju aktivni. Plačevanje večjih podpor je pa dovoljeno samo, dokler je poslovanje uradov aktivno. Razprava o novelizaciji sedanjega zakona o zavarovanju delavcev je bila predložena na poznejši čas. Sprejet je bil predlog uprave glede varčevanja pri osebnih in drugih materialnih izdatkih. V prvi vrsti naj se odpušče iz službe nameščenci, ki slabo izpolnjujejo svoje dolžnosti, dalje oni, čijih odpušitev bo združena z najmanjšimi izdatki, torej taki, ki ne bodo imeli pravice do pokojnine odnosno odpravnine ali ki dobe manjšo odpravnino odnosno imajo krajši odpovedni rok, in končno naj se odpušče iz službe starejši nesposobni preji, nego mlajši in sposobnejši. Redukcija naj gre postopno, tako da bo končana v tekočem koledarskem letu.

Ravnateljstvo je sprejelo tudi predlog glede preureditve zdravniške službe in postopanja pri dajanju podpor. S tem se bo tudi mnogo prihranilo. Prispevek članov za plombaranje zob in za zobne proteze je bil povišan na 50% in sicer za člane, uvrščene v VI. do XII. mezdni razred, dočim ostane za člane v I. do V. mezdnem razredu dosedanja prispevek 25%. Na dnevnem redu je bilo tudi poročilo nadzornega odbora o poslovanju SUZOR-a pod komisariatom in ravnateljstvo je sklenilo poslati poročilo ministrstvu socijalne politike in narodnega zdravja s prošnjo, naj ga prouči in ukrene vse potrebno v smislu zakona o zaščiti materialnih interesov SUZOR-a po gnotni in kazenski odgovornosti onih, ki so oškodovali SUZOR.

Sreča se jim je nasmejala

Kako je bilo na včerajšnji tomboli Društva za zgradbo Sokolskega doma v Šiški

Ljubljana, 11. julija.

Ljudje se dandanes še bolj zanašajo na srečo kot so se nekdaj, ker se pač ne morejo več na nič drugega, iz tega razloga so pri nas tombole še posebno priljubljene in bi morala biti vsaj vsak teden ena. Za včeraj je pa napovedalo aginno »Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški«, toda ljudje niso nič več upali na njo, ker je bilo že od jutra in najbolj, ko bi se morala začeti.

Ljudje se pa ne puste kar tako odpraviti ter jih ni mogla zadržati doma niti najhujša ploha. Zbrali so se ob 15. v Zvezdi in na Kongresnem trgu ter vztrajno čakali tombole pod dežniki in kostanji. Stolpič za izobesjanje števil je bil postavljen, pa tudi z dobroti je bil založen, kdo bi obupal! Če zadenejo pohištvo, zakaj bi ne mogel potrpeti, čeprav me popolnoma okoplje! Vsi slovinci so bili teh misli. Le največji pesimisti so ostali doma, ki so mislili, da mora v takšnem navlusu splavati po vodi vsa Ljubljana, ne je tombola.

Toda s tombolo ni bilo nič ob 15. in ljudje so bili čedalje bolj nestrpni. Nekateri bi bili najraje kar naskočili stolpič ter začeli sami izveščati številke. Končno se jim je pa vendar odvalil kamen od srca. Ob 16. je zapel rog. Vse je utihnilo in izklicatel je med grobnjo tišino izklical prvo številko. Nekateri so začeli godrnjati, da te številke sploh ni na nobeni tablici, drugi so pa bili tako navdušeni, da so začeli kričati: Tombola!

Sreča je vražje muhasta kot ženščina; nasmehne se ti, da te prevzame nepopisno navdušenje, potem te pa pusti v navdušenju tako dolgo, dokler ne obupaš. In tako so vsi slovinci obupavali, se navduševali, kar poskakovali v veselju, če so lahko zaznamovali dve številki zaporedoma, preklinjali so smolo, a obenem delali račune, kaj store s pohištvo.

Mnogi so pa praktični ter se drže pravila, da je boljše držati kot lovi ga in so posegali po ambah in ternah, s petonkami so pa bili že popolnoma zadovoljni.

Slovinci so še vedno prihajali, končno jih je okrog 1000 strmelno skenaj z izbuljenimi očmi in stolpič. Kar verjeti niso mogli, da imajo nekateri že tombolo, ker so sami prečitali šele nekaj števil ali pa sploh nobene. En možak je pa vztrajno kričal, da ima termo, ko so prvi izvoljeni č. Fortune začeli oznanjati z nepopisnim navdušenjem, da imajo tombolo.

Ni ni pomagalo, tombola je bila končana. V čudnem ogorčenju so začeli ljudje odmetavati tablice, da bi akonaj zasuli one redke srečne, ki so se gnetli ob stolpič, da bi izrekli za dobrote. K dobitkom so pa omenili tudi denar, zlasti so se vsi zanimali

za pohištvo ter ga otipavali kot predmet svojih najlepših sanj, ki se jim je izmuznil — kdo bi si mislil!

Fortuni so pa šteli v zlo posebno, ker se je nasmešnila revnejšim, ki so itak z vsem zadovoljni. Spalnica je osrečila L. Kurentovo, postrežnico iz Šiške, kuhinjsko opravilo je pa zadel S. Poredoš, Prekmurec, zidar, da si bo lahko opremil stavbo baraka, saj zidarji stanujejo navadno v barakah. Sreča je pač hudomušna, zato je naklonila kolo J. Brezniku, da ga bo moral voziti na strmi Reber, kjer stanuje. Izredno srečo je imela dijakinja A. Zajčeva, ki je zadela otomano, saj dekleta izredno cenijo otomane, študentke se posebno. Peto tombolo sta si delila dva, vrečo moke; morda si jo je hotelo deliti še več, ker je bilo težko ugotoviti imeni.

Razumljivo je, da je odhajalo s tombole mnogo več nesrečnih kot srečnih, tolažilo so se pa, da ta tombola ni bila zadnja.

Zvočni kino IDEAL

Danes ob 4., 7. in 9^h zvečer

Tarzan

TIGER

Samo še nekaj dni!

Nesreča nikoli ne počiva

Litija, 10. julija.

Cilenškova Frančiška, 52letna posestnica s Kamen vrha v tukajšnji okolici, je zlezla na črešnjo, da bi nabrala črešnje za sosedovo deco. Pa je splezala previsoko in se ji je odlomila veja. Padla je in si zlomila desno roko. Pripeljali so jo k tukajšnjemu zdravniku dr. P. Ukmariju, ki ji je nudil prvo pomoč, potem so jo pa odpeljali v ljubljansko bolnico.

V ljubljansko bolnico so odpeljali tudi delavca Ponebška. Spravljaj je v kolesce smeno. Stal je na vhlapcu, pa se mu je zverelo v glavi. Domači so ga pobrali in ga prenesli k zdravniku, ki je ugotovil, da ima zlomljeno levo ključnico.

V štangarskih gozdovih pridno poje sekira. Zaslužke so naši tudi mladi fantje s četrtske strani. Kolkaljevu, ki je prav te dni dovršil 19. leto, se je pri delu zamurila sekira, zamahnil je in si odsekal dva prsta na levi roki.

Umetnostna razstava v Novem mestu

Svečana otvoritev — Veliko zanimanje za dela naših umetnikov med Novomeščani

Novo mesto, 11. julija.

V zgradbi nove ljudske šole na Seidlovi cesti je bila včeraj ob 11. uri otvorjena razstava slik slovenskih umetnikov. Razstavo, ki je bila nameščena v sokolski telovadni dvorani, so otvorili v prisotnosti pokrovitelja razstave mestnega župana dr. Josipa Režka in drugih uglednih Novomeščanov. V razstavnem prostoru so razstili 80 umetniških del naših slikarjev in kiparjev. Dela so razvrščena v zelo posreženi liniji. S svojimi deli so se novomeščani javnosti predstavili naši najboljši slikarski in kiparski umetniki: nestor slovenskih slikarjev Rihard Jakopič, Ferdo Vesel, Ivan Vavpotič, Božidar Jakac, France Tratnik, Vinko Smrekar, Maks Gaspari, Stanko Cuderman, Fran Pavlovec, Rajko Slapernik, Fran Zupan, Ivo Čaršo, Anica Sodnik-Zupanc, Rudolf Martič, Fran Klemenčič, Elda Piščanec, Fran Košir, Albin Sirk, Dalmatino Inčič, tri kiparji Lojze Dolinar, Tine Kos in Fran Gorše. Razstava naših umetnikov je imela rekorden posest med 11. in 12. uro. V tem času si jo je ogledalo okrog 150 ljudi. Znano je, da se tudi Novomeščani zelo zanimajo za umetnost. Da je temu tako, priča že dejstvo, da so takoj po otvoritvi razstave kupili tri slike. Razstavo je popoldne obiskalo prav tako mnogo ljudi. Bilo jih je okrog 200.

Z razstavnim prostorom so umetniki zelo zadovoljni. Aranžir razstave g. Anton Kos je izjavil, da je tako dvorano prav težko dobiti. G. Kos se je županu dr. J. Režku kot pokrovitelju te velike razstave zahvalil v imenu slovenskih umetnikov za njegovo požrtvovalnost in trud, ki ju je posvetil tej kulturni prireditvi.

Novomeški publiko so ugažala zlasti dela slikarja prof. Ivana Vavpotiča in med te

mi posebno slike »Vrtincev in »Mak«, ki sta naturalistični in izdelani z občutkom. Umetnik je obenem eden naših najboljših portretistov, o čemer priča portret Nj. Vel. kralja, ki je plastičen in lep kolorit. Nestor naših slikarjev Rihard Jakopič ima razstavljen dela, ki so komponirana v barvah, ki se z mehko preliva druga v drugo, n. pr. »Družina« in »Kofjeloški« »Kamnitnik«. France Tratnik je zelo dober grafik a elegantno linijo. Razstavil je štiri dela. Maks Gaspari podaja zelo lepe tipične slovenske motive, kakor »Kranica in Kranjci«, »Kres« in »Kmečko svatbo«, ki podaja nad vse tipične gorenjske tipe. Smrekar, naš znani karikaturlist ima na razstavi štiri dela, izmed katerih sta najboljši »Boj petelinov« in »Kuščar z otroci«, ki je zelo dober in čist akvarel. France Pavlovec je razstavil pet del: »Motiv iz Tržiča«, »Motiv na Savici«, »Poljske rože« in druga. »Motiv ob Savici« je zelo romantičen, miren, in duhovit. Božidar Jakac je razstavil štiri doletjske motive, s katerimi nam je predstavil pravi doletjski raj. Slike so v pastelu. Franjo Vesel je razstavil zelo lepo klasično figurativno sliko »Kvartopirce« in »Krasno doletjsko pokrajino« »Radovno vas«, ki je zelo nežna in delana z občutkom. Tine Kos je razstavil dve plastiki, ki predstavljata »Dekliški akt« in »Materinstvo«, obe z zelo elegantno ekspresionistično linijo. Lojze Dolinar se je predstavil Novemu mestu žal samo s svojo znano »Marto in Magdaleno«. Franjo Gorše pa je razstavil glavo mladega komponista, ki ima zelo duhovit izraz.

Razstava ostane odprta do 17. t. m. Želimo, da bi dosegla med Novomeščani, ki so znani po svojem zanimanju za kulturo, čim večji uspeh.

Slovinci v Ameriki

Važen shod naših rojakov — Slovenska pevka v ameriški operi — Novi grobovi

Sredi junija je bil v Clevelandu velik shod Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki je na njem nastopil novinar iz Ljubljane g. Marjan Pfeifer. Namen shoda je bil postaviti temelj kulturnemu zblizanju in sodelovanju med ameriški Jugoslovenci, zlasti Slovenci, in domovino. Shoda se je udeležilo okrog 700 naših rojakov. Govoril je tudi pesnik Ivan Zorman. Udeleženci so se zelo zanimali za filmske slike s pevskega festivala v Ljubljani, ki jih je posnel slikar Božidar Jakac. Shod je v polni meri dosegel svoj namen.

Znano slovensko pevko altistko v Clevelandu Pepco Milavec je ravnateljstvo clevelandске Stadijuna opere odlikovalo s tem, da ji je poverilo večjo vlogo v operi »Die Walküre«. V Clevelandu so Slovenci doslej vzporedili tri opere, in sicer »Urh«, grof celjski, »Gorenjski slavček« in »Turjaška Rozamunda« in vse tri so dosegle lep uspeh. V Milwaukee je zadela kap Johna Deliča, lastnika znane dvorane National Club House, središča društvenega življenja naših rojakov. Deliček je bil doma s Hrvaškega, in star je bil šele 48 let. Kot mladenič se je prišel v Slovenijo, kjer se je v Gorenjem pri Rečici ob Paki poročil s Katinko Janžetovo. Leta 1913 se je preselil v Ameriko, kjer je zavzemal med našimi rojaki ugledno mesto.

20. junija je umrl v Milwaukee 41letni Franc Medle, doma iz Št. Petra pri Novem mestu. V Ameriki zapuščala soprogo, sina in brata Valentina, ter bratrance Franca Medlela in sestričino Gregorijo, v starem kraju pa očeta, dve sestri in več sorodnikov. V

Clevelandu sta umrla Josip Skoaj, star 76 let, doma iz Kotične v Istri ter Frank Ceburon, star 44 let, doma iz Ustja pri Ajdovščini. V Chicagu je umrl Martin Lavrič, oče odvetnika Williama Lavriča. Star je bil 64 let, doma iz Ajdovca pri Žužemberku. V North Chicagu je umrl Frank Selnikar, star 75 let, doma iz Borovnice. V Ameriki je bival 34 let. Zapustil je soprogo, sina in dva brata. V Rock Springsu je umrla Jedrt Notarjeva. Vest, da se je njen sin edinec ubil pri letalski nesreči je ženo tako potrla, da je umrla. Zapuščala moža, dve hčeri, brata in dve sestri. V Oklesby je umrl 46letni Anton Zahrašnjik iz Radeč pri Zidanem mostu. V Waukeganu je umrla Margareta Ferjan, doma iz Javornika pri Jesenicah. Zapustila je moža in brata. V Aurori je umrla Francka Mišmaš, doma iz Amburusa na Dolenjskem. V jezuru v Leadville je utonil Ivan Jamnik.

V Buenos Airesu sta se poročila Aleksander Vando in Helena Kolar, v Waukeganu Frank Turk in Mary Holnik, v West Allisu pa Frank Stanzar in Katarina Tomač. V Milwaukee je imel 30letni Tomaž Teske že dve leti ljubavno razmerje z 29letno Ano Pfeifer. Hotel se je od svoje žene ločiti in vzeti novo izvoljenko, pa se je njena mati odločno uprla. Nekega večera je pa stopil na verando hiše, kjer sta se hladili mati in hči. Po kratkem razgovoru je mati pozvala hčerko naj odide v hišo, toda Teske je stopil za njo in ji poznal tri krogle v hrbet, potem je pa ustrelil še sebe. Oba sta bila takoj mrtva.

Ogromno bogastvo v naših gozdovih

Tudi letos so borovnice dobro obrodile, a kemične čistilnice so tega vesele

Ljubljana, 11. julija.

Povsod leže bogati zakladi, samo dvigniti jih je treba in morali bi neprestano opozarjati na nje, vzpodbujati in dramiti k delu; vsi bi se morali zavestiti, da smo dolžni tudi ceniti, ne le ljubiti bogastvo in lepote najožje domovine. Spomniti bi se morali na ganljiv nemški patriotizem v svetovni vojni, ko so Nemci opozarjali narod, naj posveti vse sile domovini in naj ne pusti, da bi se uničevalo narodno premoženje po gozdovih. Izračunali so, kako ogromni zakladi leže nedvigljeni v gozdovih; preladke jagode njejo, ne da bi jih kdo pobral. Vsi otroci, žene in vsi, ki ne morejo drugače koristiti domovini, naj nabirajo jagode, nobena jagoda ne sme segniti, greh bi bil zoper domovino!

Zdaj sicer ni vojna, toda jagode so jagode, časi so dovolj resni itd. — zakaj bi se ne začeli sklicevati na borovnice? Ne moremo sicer opirati na statistiko, koliko jagod segnje v rožniških gozdovih in ne na številke, kakšno ogromno bogastvo se skriva v teh jagodah. Lahko bi se sklicevali le na škodo, ki jo so povzročile; v vseh kemičnih čistilnicah šteti že nekaj časa ženske obleke, ki so jih omadeževale borovnice. To se ponavlja leto za leto. Vendar nam pa tudi pomazane obleke dokazujejo, kako ogromno bogastvo leži v naših gozdovih in da se nortujemo iz belega kruha, ko tožimo nad slabimi časi, kajti preiti smo, dokler se samo valjamo po borovnicah.

Na to struno pa naj udarijo poklicani, le mimogrede omenjamo, da so borovnice tudi letos bogato obrodile in da se ljudje ne zanimajo mnogo za nje. Vendar pa romajo ob nedeljah cele procesije ljudi z lonci v rožniške in golovške gozdove in se vračajo zvečer domov črni kot zamorci in seveda s praznimi lonci. Tudi v tem primeru velja pogovor, da ne moremo služiti dvema gospodarjem, loncu in trebuhu. Ne smemo pa tudi pozabiti na revne nabiralec borovnic, ki bi ne mogli prodati nabranega sadeža, če bi se meščani sami zalagali z njim. Izvorne družbe pa ni v Ljubljani, da bi razpoložila borovnice in organizirala nabiranje. S tem seveda ne namigujejo tujemu kapitalu, naj vzame eksploatacijo v roke. Poklicani se bo-

do nedvomno zgnanili ob pravem času ter bo do zime vsa stvar že organizirana. Škoda le, da tedaj ne bo več borovnic.

Borovnice so v resnici prava mana in morali bi peti slavo višjim silam, da so tako poskrbele za brezposelnost ter se nam ni treba več toliko pečati s problemom brezposelnosti. »Elementič« se več ne zbira pred borzo dela in beratev je vsaj toliko manj, da ne pojo zvonci v stanovanjih neprestano, temveč v krajših presledkih.

Kljub temu borovnic ne bo še tako kmalu zmanjkalo, saj jih je še v gozdovih povsod, kamor stopiš ali ležeš, toliko, da jih marsikdo grdo preklinja, ker se ne smes nikjer spustiti na tla. Zaradi borovnic pa nima rožniški gozd nič manj prijateljev idealistov, ki ga ne ljubijo zaradi jagod, idealist ne gleda nikjer na ovire. Križ je pa, ker ni več v gozdu miru, nikjer ne moreš več uživati mirno lepe narave, noben grm ni dovolj gost in nikjer ni trava dovolj visoka.

Proza je pač močnejša kot poezija in borovnice so letos še slajše kot prepovedani sad.

Skrivnostni požigalec spet na delu

Leskovec, 10. julija.

Ni dolgo tega, ko je leskoveške prebivalce sredi noči preplašil nenaden požar v vasi. Zagorel je najprej kolesce, kmaj pa so ga silnici pogasili in odvračali nevarnost, že je zagorelo drugo gospodarsko poslopje, ki je z velikim inventarjem vred pogorelo do tal. Se med gašenjem tega poslopja pa je že zagorelo še na dveh mestih v vasi. K sreči se je posrečilo pri slednjih dveh požarjev že v kati zadušiti. Razburjenost prebivalcev se je stopnjevala, ker je bilo gotovo, da je ogenj podtaknila zlobna roka.

V noči od petka na soboto pa je znova nastal požar pod gospodarskim poslopjem posestnice Arhove, vulgo Coltkove. Okrog pol 3. zjutraj je domačine prebudila nenavada svetloba, ki je prihajala iz gospodarskega poslopja. K sreči so domačini prihiteli še pravi čas, da so izpod poslopja potegnili goreč voz ječmena, še preden so plameni dosegli tramovje in se-

no. Gotovo se ima samo tej prisotnosti duha zahvaliti precejšen del vasi, da ga ni zajela katastrofa, kajti hiše so po večini krite s slamo in stoji prav blizu skupaj, vode za gašenje pa tudi ne bi bilo na razpolago. To znova dokazuje veliko potrebo požarnega vodnjaka. Jako koristno in hvaležno delo bi napravilo domače gasilno društvo, ko bi prav letos, ko obhaja 40 letnico obstoja, s pomočjo prebivalstva zgradilo požarni vodnjak, kar bi na bližnjo okolico vplivalo zelo pomirjevalno. Ker spričo današnjih razmer ni še misliti na zgraditev predvidenega gasilnega doma, svetujemo, da skuša društvo realizirati predlagano misel.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 11. julija katoličani: Olga, Medo, Plj L., pravoslavni 28. junija.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Ljubavni regiment.

Kino Ideal: Tarzan.

Dežurne lekarne.

Danes: Trnkoczy, Mešni trg 4 in Ramor, Miklošičeva cesta 20.

Danes ob 4., 7^h in 9^h zvečer:

Opereta z najslajšimi šlagerji in očarljivo muziko najpopularnejšega komponista:

Roberta Stolza

LJUBAVNI REGIMENT

Sestra namesto brata 3 leta v kadetnici v Dunajskem Novem mestu!

Najnovější »Paramount« zvočni tednik.

Dolly Haas

Gustav Fröhlich

Tiber v. Halmay

Predprodaja vstopnic od 15. ure dalje!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Solnce je šlo na počitnice

Ljubljana, 11. julija.

Davi so ljudje vstali mnogo bolj krmeljivi kot navadno ter nekaj časa sploh niso opazili, da se še ni zdanilo, čeprav je bilo že 8. No, zdaj smo pa siti, solnce je popolnoma reducirano ter odstavljeno z dnevnega reda, nikomur se ne bo treba več prepirati, ali spada vanj ali kam drugam. Končno pa tudi ni čuda, če je odinilo še solnce na počitnice, ko jih vendar mora uživati vsak, saj se tudi odhčnost mora dandanes po dolžini počitnic.

Končno se je pa vendar nebo vsaj toliko prehlumjalo, da je začelo poštno liti. Ker je dež tako velikega pomena te dni tudi za meščanstvo, ga pač moramo šteti med važne dogodke. Saj ljudje komaj kajajo, da se oblače v vodi in vsako nedeljo hočejo preživeti po ves dan v zunanji in notranji mokroti ter delajo račune ves teden, kako imenitno bo in kam pojdejo. No, včeraj jim pa ni bilo treba daleč hoditi, kar v teh slabih časih tudi nekaj pomeni, prihraniš vsaj na obutvi, in ob takšnem vremenu ti ni treba mazati ter gojiti kože. Ohladilo so se lahko tudi dovolj in danes so nadaljevali to hladilno kopel.

Deževalo je tako, da je tmonska salata kar vidno rasla in salatarji so se bali, da bi se ne zadušili v nji. Dež je zaradi tega naš največji blagor in zato tudi tožimo nad sušo, če vsak dan ne dežuje. Strašen greh bi bil torej godrnjati nad dežjem in hudo pokoro bi morali trpeti sicer. Da, pokora je zdaj zopet moderna in potuho daje tisti onim, ki je ne zagovarja. Naj bi se vendar pokoril grešen svet, saj ljudje trpe samo zaradi tega, ker se nočejo pokoriti. Mnogi celo stradajo, toda to je še vse premalo, premila kazen je, če bi umirali od lakote, dokler se ne spokore. Nikar se ne čudite, danes je pač takšno vreme, da obidejo človeka tako spokorne misli in ne smemo se tudi čuditi onim, ki so se trkali že včeraj po prsih: Mea culpa!

Radioprogram

Sreda, 13. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Nasveti za domači vrt (g. Humeck); 19.30: Literarna ura: Recitacijo v spomin Antona Askerca (Fr. Lipah, član nar. gled. v Ljubljani); 20: Glasbeno predavanje (L. M. škerjanc); 20.30: Koncert Ljubljanskega šramel kvarteta; pesmi poje g. Joža Liković; 21.30: Salonski kvintet; 22: Cas, poročila; 22.15: Nadaljevanje koncerta salonske kvinteta; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 14. julija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Slike iz narave; 19.30: Miloš Stare: Nasveti za potovanje; 20: Al. Turk: Pod Tatrmi; 20.30: Proslava francoskega praznika; 21.30: Prens Erich Hersejeve jazz kapele s Park hotela na Bledu; 22.30: Cas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Razlika.

— Kaj vam je?
— To morate ugotoviti vi, gospod doktor, saj ste za to plačani.
— Pa pokličite živinogozdravnika, nje-mu žival tudi ne more nič reči.
— Ali veste, dragi Rosenfeld, da hočejo hitlerjevci zapleniti židom vse premoženje, ko pridejo na krmilo?
— Kje pa?
— Kje neki, v Nemčiji!
— Kaj so tako nazivni, da mislijo, da imajo nemški židje denar v Nemčiji?

Dnevne vesti

— Franc Galle umrl. Znam gospodar nekdanje slavne kartuzije v Bistri pri Vrhniki Franc Galle je že dolgo bolehal in bil skoraj vse leto priklenjen na posteljo, a v soboto popoldne je vrhniško okoličje pretresla vest, da je ta splošno spoštovani graščak po 70 letih delavnega življenja izdihnil svojo plemenito dušo. Pokojni je bil rojen v Ljubljani, kjer je tudi študiral, nato se je posvetil gospodarstvu. Koncilijarni mož je bil spoštovan v vseh krogih in se je kot odlični ekonom zlasti udeleževal pri perečih gospodarskih vprašanjih v nekdanjem delnem zboru. Pri okoličanih in tudi v Ljubljani je bil priljubljen kot pravi kavalir starega kova, še posebno pa kot dober svetovalec in prijatelj kmetov. Pokojni zapušta vdovo gospo Elzo, ki je hči znane Samasine družine iz Ljubljane, in pet že odraslih sinov in hčera. Najstarejši sin Bruno je že pred smrtjo svojega očeta prevzel veleposestvo Bistra, a drugi sin dr. Gerhardt je zadnje čase izpopolnjeval svoje medicinske študije v Hamburgu ter se naseli kot zdravnik v Ljubljani. Hčerka ga. Helena je poročena z g. pl. Baichem, gospodinjica Kristina in Frančiška sta pa na domu v Bistri, a njegov brat Anton je ugleden notar v Ljubljani, drugi brat dr. Karel pa dvorni svetnik v Celovcu. Pogreb pokojnika bo danes ob 15. iz Bistre na pokopališče na Verdu. Zlasti v naših lovskih krogih čislavemu pokojniku časten spomin, njegovi ugledni družini pa naše iskreno sožalje!

— Diplomiral je na filozofski fakulteti ljubljanske univerze g. Dušan Hinič, vojvodinec iz Novega Sada. Ves čas svojega študija se je aktivno udeleževal v vrstah naprednih akademikov in je bil med voditelji nekdanjega akademskega radikalnega kluba »Slovenski Jug«. Kot tak je ob prihiti političnih zapletov v letu 1928 napisal brošuro »Klerikalizem in Narodna radikalna stranka v Sloveniji«, ki je zbudila pozornost politične javnosti. Posebno pa je g. Hinič deloval kot prevajalec razprav slovenskih znanstvenikov za srbske časopise in revije ter slovenskih leposlovnih del. Poleg drugega je prevzel Levstikov »Pravico kladiva« in obširno informativno delo naših znanstvenikov »Slovenija«, ki je izšlo v izdaji znane Srbske književne zadruge. Želimo, da bi g. Hinič tudi v bodoče v naši sredini uspešno deloval na našem kulturnem približanju!

— Naši kolodvorci so zadnja leta skoraj vsi tako bogato okrašeni s cvetličami in imajo tako lepe vrtove, da vzbujajo splošno pohvalo domačin in tujih potnikov. Nezaželeno izjemo je dosedaj tvoril kolodvor v Škofji Loki, a letos so izletniki prav prijetno presenečeni, ker so opazili, da je tudi vrt na tej postaji ves zasajen z vrtnicami in drugimi rastlinami. Mnogi železnikarji so bili že sedaj veliki ljubitelji in spretni gojitelji cvetlic, kar smo pa izvedeli, so letos celo v gospodinskem tečaju za železnikarske žene in hčere vplejali redna predavanja o vrtnarstvu, ki jih ima znani strokovnjak, nadzornik g. Strekelj.

— Prvi javni nastop sokolske čete na Laverici bi bil moral biti včeraj popoldne, a so ga morali odpovedati, ker je bilo tečajiše zaradi naliva pod vodo. Prišlo je sicer mnogo občinstva in tudi Sokol IV., ki bi bil nastopil z vsemi člani, članicami, naraščajem in deco, vendar pa nastop ni bil mogoč in so se morali zopet vrniti. Nastop je preložen na nedeljo ob 15.

— Novi šef kriminalnega oddelka zagrebške policije. V petek popoldne je prevzel vodstvo kriminalnega oddelka zagrebške policije policijski svetnik g. Tučan, ki je bil premeščen iz Ljubljane v Zagreb, kjer je bil rojen in kjer ima tudi družino.

— Sprejem učencev v obrtno šolo pri železniški delavnici v Nišu. V obrtno šolo železniške delavnice v Nišu bo sprejetih 1. septembra do 50 učencev. Šola traja 4 leta, pouk je praktičen in teoretičen. Prijave sprejema šola od 25. do 27. avgusta. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novin« št. 155 z dne 9. t. m.

— Prepoved zahanjanja v krčme. Deležno sodišče v Ljubljani je prepovedalo Antonu Sojerju iz Most zahanjanje v krčme za dve leti.

— Razpisane zdravniške službe. Banske uprava vardarske banovine razpisuje natečaj za popolnitev zdravniških mest v štrbski, manastirski, krivofelski, ratarski, sredski, pečenjevski, gradski in janjeviški zdravstveni občini. Prošnje je treba vložiti do 31. t. m.

— Tujsko prometno društvo v Kamniku zadnje čase prav živahno in uspešno deluje, sedaj je pa izdalo in razposlalo po vsej državi tudi prav lep propekt »Kamnik« v srbohrvatskem jeziku, kjer so na kratko opisane zanimivosti lepega mesteca, zlasti je pa poudarjena njegova lega in opisana njegova za letovišče primeren okoličja, kar predvsem dakazujejo krašne slike mesta in planin.

— Iz Rogaske Slatine. Po statističnih podatkih je imelo zdravilišče Rog. Slatina meseca junija 933 novih gostov. Od teh jih je bilo največ iz savske banovine (350), potem iz Slovenije (230), iz Srbije (103), dočim je bila od ostalih krajev najmanjše zastopana Vojvodina (71). Od izomencev je dala največji kontingent (68) Madžarska, potem Avstrija (30), dočim se ostanek porazdeli na Čehoslovaško, Italijo, Nemčijo, Grčijo, Francijo in Turčijo. Po poklicih so bili zelo številno zastopani državni uradniki s svojimi rodbinami, ki so se okoristili s popusti, veljavni letos sprito podaljšane sezone do konca junija. Od zasebnih poklicev so bili najštevilnejši trgovci, dočim je zlasti število pripadnikov agrarnega stanu zelo padlo. Prenočnikov je bilo v zdravilišču skupno 12.504, frekvenca pa beleži izza začetka sezone 1448. V splošnem je obisk zadovoljiv. Stalne mno-

soletne obiskovalce zdravilišča tudi sedanja kriza ne zadržuje od vsaj krajnjega zdravljenja oziroma oddiha. Za udobna in cenena stanovanja je preskrbljeno. Kratko vreme pospešuje priliv gostov, ki se od 1. julija sem stopnjuje.

— Plesalni rekord v Zagrebu. V soboto zvečer je začel plesati v Zagrebu 21-letni strgarski pomočnik Peter Jakob Božič, ki namerava plesati nepretrgoma 14 dni. Mož je doma iz Hercegovine in ima že jugoslovanski plesni rekord, ker je plesal nepretrgoma 204 ure. Svetovni rekord v plesu ima zdaj neki Italijan, ki je plesal nepretrgoma 13 dni. Božič hoče postati svetovni prvak v vztrajnostnem plesu.

— Prvi večji izlet Zagrebčanov v Slovenijo je bil včeraj, ko so vozili iz Zagreba k nam kar trije posebni vlaki, eden v Rogaske Slatine, drugi na Bled in v Bohinjsko Bistrico, tretji pa v Laško in Celje. Žal je bilo vreme včeraj za izlete zelo neugodno in to bo pač edini vzrok, da so bili posebni vlaki iz Zagreba tako slabo zasedeni. Mnogo je šlo včeraj jutraj Zagrebčanov s posebnim vlakom v Marijo Bistrico na božjo pot. Romarjev je bilo okrog 3000. V Rogaske Slatine so jih je odpeljalo okrog 230, na Bled in v Boh. Bistrico okrog 150, proti Celju pa okrog 110. Želeži bi bilo, da bi imeli Zagrebčani prihodnjič ugodnejše vreme in da bi jih prispelo k nam več.

— Smrtna kosa. Včeraj je podlegel v Ljubljani dolgi, mučni bolezniki črkoslikar g. Stanko Prosenec. Pokojni je bil v mestu splošno znan kot simpatičen, značajan mož. Pogreb bo jutri ob 14. iz Gledališke ulice 8. — Blag mu spomin! Težko prizadetim svojim naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved nam obeta nestanovitno vreme. Že v soboto, zlasti pa včeraj, se je vreme nenkrat skisalo, temperatura je močno padla, začelo je deževati in da ni vmes včeraj in tudi danes pošteno grmelo in treskalo, bi človek mislil, da imamo pozno jesen. Včeraj je skoraj po vseh krajih naše države deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Ljubljani 26, v Mariboru 24,8, iz drugih krajev ni poročil o temperaturi. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,1, temperatura je znašala 17 stopinj.

— Dve nesreči. Akademiku Marjanu Tepini iz Ljubljane je včeraj na izletu v Strazišču eksplodirala v roki patrona. Tepina je dobil precejšnje poškodbe po obrazu in rokah. — Konj je brenil v glavo delavca Ložarja Antona z Brezovice. Oba ponesrečenja sta bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico.

— Še 10 jih je. Tudi v Zagrebu je avtomobil izpodrinil židovske, ki jih je vedno manj. Ostalo jih je samo še 10, pa tudi ti nimajo dosti upanja, da bi se še dolgo držali.

— Dete z dvema glavama, 4 rokami in 4 nogami. V vasi Vodenice blizu Bosanske Krpe je porodila neka kmetica dete z dvema glavama, 4 rokami in 4 nogami. Ena glava je bila rojena mrtva, druga je pa kazala znake življenja še tri ure po rojstvu. Dete je seveda kmalu umrlo. Pač čudna igra narave.

— Zaradi koščka vrta ubil brata. Brata Miloš in Jevrem Tadirov v vasi Matinci blizu Mitrovice sta se že dolgo svažila zaradi razdelitve posestva. Misli sta, da košček vrta starši niso pravilno razdelili. Zaradi tega sta se večkrat prepirala. V petek je začel Miloš zopet izživati brata, Jevrem je pa potegnil nož in mu razparal trebuh, tako da so mu razpadla čreva. Miloš se je zgrudil in kmalu v strašnih bolečinah izdihnil.

— Tragedija starega slepca. V vasi Bačinci blizu Mitrovice si je končal življenje 84 letni slepec Slavuj Rašković. Prezrel je je z nožem vrat in sicer zato, ker je pred leti oslepel in mu je postalo življenje nezno.

— Grenčica »Franc-Josef« za bolne na ledvicah in protinu, za revmatike in bolne na kamenu ter sladkorniki.

Dr. Drago Švajger ne ordinira do 1. avgusta.

iz Linblane

— IJ Vodovodni rezervoar v Tivolskem gozdu so te dni kakor vsako leto očistili na ta način, da so najprej vodo izpuščili iz enega oddelka, ki drži 1500 kubičnih metrov, sedaj so pa izpraznili drugi enak veliki oddelki in ga osušili. Čeprav rezervoar, ki ga polnijo črpalke iz Kleč, drži ogromno množino treh milijonov litrov vode, vendar vodstvo vodovoda zaradi naraščanja Ljubljane že misli zgraditi nov, še večji rezervoar. Kdaj se to zgodi, je predvsem vprašanje kritja stroškov, gradba potrebne novega rezervoarja je pa odvisna tudi od imenovanja novega tehniškega ravnatelja vodovoda in elektrarne, ki se že dolgo zavlada.

— IJ Brezobzirnost avtokajaka. Včeraj ob 7. uri popoldan je podil z brezobzirno naglavo po blatni Tržaški cesti proti Rožni dolini avto 2/146. V isto smer je šla množica ljudi na gasilsko veselico viskega društva. Avto je drvel s takšno naglavo, da je odletavalo blato na obe strani po več metrov daleč, kar je najbolj dokaz prenašalec. Nih hudega slučajni mirni pasantje se niso imeli kam umakniti in so bili brezobzirno pokropljeni s blatno Stavimo, da je bilo takšnih nad 50, ki so dajali glasno duška ogorčenju, ki je bilo gotovo upravičeno. Zadeva je javljena policiji, da najde lastnika, kateremu bo gotovo eden ali drugi predložil račun za snajenje obleke. Lastniku takšja je moj naslov na razpolago v uradništvu in ga prosim, da pusti očistiti moje šene in moje obleko, ki jo je pokropil s blatno. — Eden za vse.

Jubilej človekoljubnega dela

Proslava pomembnega jubileja Gasilnega društva na Viču

Ljubljana, 11. julija. Visoko gasilno društvo je že 60 let v službi človekoljublja in je v soboto in včeraj dostojno proslavilo ta lepi pomembni jubilej.

Že v soboto je bila praznična vsa visoka občina, ne le Vič, temveč so vihrale zastave tudi na Glincah in v Rožni dolini in skoraj na vseh cestah so stali visoki mlaji, čez glavne ceste na križiščih so se pa vzpenjali lepi slavoloki.

V soboto zvečer so zagrmeli topiči pri viški cerkvi, ko so gasilci priredili lepo baklado izpred Gasilnega doma. Z godbo na čelu so korakali skozi Glince in Rožno dolino ter se vrnili pred Gasilski dom, kjer je bil razhod. Obenem so pa tudi priredili podoknice svojim zaslužnim in častnim članom. Na Tržaški cesti na Glincah so počastili častnega člana g. Josipa Tribuča, v Rožni dolini Cesta II viskega župana, častnega člana g. J. Petroviča, na Viču pa g. A. Kneza, načelnik Močvirnega odbora.

Včeraj jutraj ob 5. so vrli gasilci zbudili občane z budnico ter jim oznanili, da je napočil slavnosten dan. Nebo pa ni bilo naklonjeno Florijanovim vitevom, čemerno se je pripravljalo na dež, ki ga ni mogla pregnati še tolikšna vna in pokanje topičev. Ko so se gasilci zbrali po maši ob 11. pred Sokolskim domom, da odkorakajo v sprejeto pred Gasilski dom ter da se pokažejo v obhodu občanom, je najhuje lilo. Toda gasilci se ne boje vode, čeprav so v paradih uniformah. Praznik je bil prepomemben, da bi ga moglo pokvariti vreme.

Vičani že od njega dni slove po narodnih nošah, tudi ob tej priliki so se izkazali v njih. Okrog 40 brhkih deklet, korenjskih fantov in dobrodušnih mamic je korakalo v narodnih nošah na čelu sprejeto, sprejeto narodnih noš so pa otvorili najmanjši Vičani, dečki in deklice, najmanjši ne hodi še niti v šolo.

Lilo je, da so bile ceste kar poplavljenе, a vztrajala so v sprejeto celo dekleta. Sprejeto je krenil po Tržaški cesti proti Ljubljani, po Cesti I Glince čez železnico v Rožno dolino, po Cesti II, V, IV, XVII zopet na Cesto II, ko se je pokazalo sonce, od tam po Cesti na Brdo zopet čez železnico na Glince in od tam po viški cesti na Vič.

Zborovalci so imeli slavnostni občni zbor v dvoranci Gasilnega doma v I. nadstropju. Zborovanje je otvoril načelnik J. Gasperin, ki načeljuje društvu že od leta 1904. Ko je pozdravil goste, župana g. Petroviča z občinskimi svetniki, ravnatelja meščanske šole g. Fakina, upravitelja osnovne šole g. Struklja in zastopnike sosednih društev, je podal lepo poročilo o zgodovini ter 60letnem delovanju društva.

Visko Gasilsko društvo je bilo ustanovljeno kot tretje na bivšem Kranjskem. Že ta častljiva starost sama na sobi je tako pomembna, da bi nihče ne smel prezreti viskega jubileja, poleg tega se pa društvo lahko ponaša z neprecenljivim človekoljubnim delom. Poročila ne kraste fraze, temveč našteva zgolj uspehe, omenja delo ter stvare besede občutujejo, kako požrtvovalni so bili viski gasilci, vedno pripravljeni pomagati bližnjemu, ne da bi iskali priznanja.

Zgodovina društva je že kratko orisana v sobotni številki našega lista, zato ni treba ponavljati. Društvo zdaj šteje 3 častne člane, 47 rednih in 350 podpornih. Sedanji odbor, ki je vodil gradnjo novega doma sestavljajo gg.: načelnik Gasperin, poveljnik Keber, tajnik Peterca, blag. Svetlič in odborniki: Škerl, Korosec in Jevc.

Načelnik se je spominjal tudi umrlih sodelavcev ter pozval prisotne, da so počastili njihov spomin. H koncu je med živahnim odobravanjem predlagal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in pozdravno ministru telesne vzgoje g. dr. Drag. Kraljeviču.

Ko je pozval tovariše, da naj ostanejo zvesti gasilskemu pokretu, je zaključil zborovanje z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Tudi popoldne je Florijan praznil golide. Zlasti je začelo liti, ko je četa (36) ljubljanskih gasilcev s praporom odkorakala proti Viču. Ljubljanski gasilci so se zbrali ob 14.30 pred Mestnim domom in krenili z godbo viskega godbenega društva mimo glavne pošte po Gradišcu, Rimski in Tržaški cesti proti Glincam. Na Tržaški cesti so jim prišli naproti viski gasilci in štirje jezdeci v narodnih nošah, ki so potem jezdili na čelu sprejeto. Pred občinskim domom so pričakovali goste domačini in mnogi so čakali v narodnih nošah, da se uvrste v sprejeto; med njimi so čakale zlasti težke dekleta, da pripno vrlim gasilec šopke na prsi. Pred občinskim domom so pričakali tudi gasilci iz sosednih južnih krajev, Brezovice, Dobrove in Brda. Dekleta so oklicala s cvetjem vse gasilce: šopki so bili nedvomno zasluženi — ne le zato, ker so gasilci fantje od fare, temveč tudi zaradi tega, ker so vztrajali v sprejeto, čeprav se je blato cedilo po cesti kar v potokih.

Po 15. je prispel popularni starosta JGŽ g. Josip Turk, ki ga je prisrčno pozdravila učenka IV. razreda meščanske šole gdč. Šmrkoljeva in mu poklonila krasen šopek cvetja. G. starosta se je vidno vradobilo zahvalil za lep sprejem, naglašajoč, da ga izredno veselijo, kar lahko pristopuje tako lepemu gasilskemu prazniku na Viču, ki mu je že od nekdaj zelo drag, saj je v njem preživel mladost. Starosta je še pozdravil društveni načelnik g. Gasperin, nakar so je formalni sprejeto. Otvo-

ril so ga jezdeci, za njimi je korakala godba, na čelu narodnih noš pa zastopniki gasilstva s praporom, gasilcev je pa bilo v sprejeto okrog 150. Tega lepega gasilskega slavlja bi se nedvomno udeležili gasilci v kroju v mnogo večjem številu, če bi vreme ne bilo tako slabo.

Na tesno zasedenem prostoru pred Gasilskim domom, ki stoji na križišču sredi vasi, so se postavili gasilci v kordon, pred glavni vrati doma so se pa zbrali odlični zastopniki javnosti in gasilstva, da prisostvujejo slavnosti otvoritve in blagoslovitve doma.

Na govorniško tribuno je stopil najprej načelnik g. Gasperin, ki je izražajoč veselje, da lahko odpravi Gasilski dom, zgrajen s požrtvovalnostjo ter ljubeznijo gasilcev in javnosti, pozdravil goste, zlasti gg.: zastopnika banske uprave, višjega inšpektorja Guština, zastopnika dravske divizije, kapitana Stanojeviča, predstavnika ljubljanske občine, podžupana prof. Jarca, zastopnika Okrožne streljaške družine polkovnika Novakoviča, viskega župana Petroviča, zastopnika sreskega načelstva dr. Brezgarja, ravnatelja meščanske šole Fakina, šolskega upravitelja Struklja in predstavnike gasilstva s starostom JGŽ Turkom, z župnim načelnikom ljubljanske gasilske župe Zupanom, poveljnikom Mežkom, zaslužnim gasilec, bivšim županom A. Knezom ter ostale goste. Ob koncu slovesnosti je prispel tudi podnačelnik JGŽ poslanec g. Cerer, ki se je prej udeležil občnega zbora JGŽ.

Kdaj pride Gorgulov pred poroto

Francoski tisk protestira proti odlašanju obravnave — Drzna atentatorjeva prošnja

Porotna obravnava proti morilcu francoskega prezidenta Doumerja Gorgulovu bi se bila morala vršiti po prvotnih dispozicijah že 14. junija, pa se je kmalu izkazalo, da to ne gre, ker je bilo treba zaslišati mnogo novih prič, ki naj bi pojasnile zagonetko atentatorjeve osebnosti in njegove preteklosti. Seveda se je takoj raznesla vest, da je Gorgulov boljševiški agent in da so ga poslali naravnost iz Moskve. Koliko je na teh vesteh resnice, bo pokazala obravnava. Obravnava so morali odgoditi tudi zaradi zdravniških izvedencev, ki niso mogli priti do enotne sodbe, ali je Gorgulov normalen in odgovoren za svoje dejanje, ali ne. Na nesoglasje zdravniških izvedencev opira zagovornik svojo prošnjo glede nove zdravniške komisije. Že iz teh razlogov je bilo določeno, da se bo vršila obravnava v začetku julija. Zdej pa poročajo iz Pariza, da se bo obravnava vršila okrog 20. julija in trajala bo najmanj dva dni.

Veliko ogorčenje je vzbudila v sodniških krogih in tudi v široki javnosti drzna atentatorjeva prošnja, naj bi odgodili obravnavo vsaj za 4—5 mesecev. Gorgulov, ki je bil takoj po atentatu strit in obupan, je začel kmalu nastopati zelo osebno in prsil je, naj mu podaljšajo življenje vsaj za nekaj mesecev, češ, da o izidu obravnave itak ne dvomi. Svojo prošnjo utemeljuje s tem, da je njegova žena, po številu že tretja, baje v petem mesecu nosečnosti in Gorgulov bi pred svojo smrtjo še rad videl svoje dete. Presenetljiva nežnost in zmisel za rodbinsko življenje pri človeku, ki so prišle o njegovem razmerju do ženske med preiskavo na dan zelo grde stvari. Seveda je bila atentatorjeva prošnja odločno odklonjena; pristojna oblast sploh razpravljala ni o nji.

Francoski tisk po pravici protestira proti neprestanemu odlašanju definitivnega termina obravnave in opozarja na take primere v drugih državah, zlasti v Italiji, kjer z atentatorji kaj hitro in temeljito obračunajo. Porotnemu sodišču bo predsedoval najbrž predsednik pariškega sodnega dvorja Dreyfuss. Značilno je, da skdaš svjetski tisk in po njegovem receptu tudi francoski komunistični tisk na podlagi dozdnevno točnih vesti iz Rusije (citiranje raznih dokumentov, priobčevanje fotografij in pogovorov z atentatorjevo materjo, 80 letno staro itd.), dokazati, da je bil Gorgulov vse svoje življenje belogardist, torej odločen nasprotnik komunistov, in da pade vsa moralna odgovornost za umor francoskega prezidenta na rusko protikomunistično emigracijo.

Toda baš to sumljivo prizadevanje vzbuja med francoskimi pravniki po pravici dvome. V poročilih iz Moskve je tudi več kričečih protislovij. Največje protislovje je v tem, da so prvotno proglašali tudi atentatorjevo mater za zagrizeno nasprotnico sovjetov, ki je bila za svoje protirevolucionarno delovanje celo obsojena, namerak se pa oglaš in pomaga ugotoviti identičnost zagonetnega atentatorja. Če bi bila res tako zagrizena nasprotnica sovjetov, kakor pripovedujejo poročila iz Moskve, bi je že davno ne bilo več med živimi.

Zagovorniki atentatorja Gorgulova

Govornik je utemeljeval, kako potreben je bil novi dom. Zahvalil se je domačinom, ki so z največjo požrtvovalnostjo pripomogli, da je društvo dobilo tako lep dom, zlasti so pa gasilci hvaležni viški občini, ki je podprla gradnjo s 100.000 Din in banskim upravi, ki je pokazala tudi razumevanje za nesebične gasilske težnje. Zahvalil se je še vsem ostalim dobrotnikom, nakar je prosil župnika g. Tavčarja, da opravi blagoslovitev. G. župnik je pred obredom še zelo obširno govoril o ljubezni do bližnjega, o krščanski caritas in o ognju, elementu, ki ga je ukradel po grški mitologiji grški junak bogovom.

Po blagoslovitvi je društveni načelnik izročil zaslužnima gasilecema, sedanjemu viskemu županu g. Petroviču in bivšemu županu g. Knezu častni diplom ter jima čestital.

Starosta g. Turk je spregovoril v prijetnem domačem tonu, naglašajoč, da je pomenen na viske gasilce ter je čestital društvenemu načelniku k tako lepemu prazniku, otvoritvi krasnega doma in 60letnici društva.

Polkovnik Novakovič je v lepem govoru poveljeval požrtvovalnost ter plemenitost gasilcev, ker ni nič plemenitejšega od službe za bližnjega. Dejal je, da bo gasilska armada prav tako pripravljena braniti naš skupni dom esreče, ko bo v nevarnosti.

Godba je zagirala državno himno, nakar sta še govorila g. ravnatelj Fakin in župni načelnik g. Fr. Zupan. Prvi je govoril v imenu meščanske šole in viskega Sokla.

Društveni načelnik se je zahvalil vsem govornikom za čestitke in vsem, ki so pripomogli, da je imela slovesnost res slavnostni sijaj, nakar je povabil goste, da si ogledajo dom — ostale pa na veselico, ki je bila na Zavašnikovem vrtu in je tudi lepo uspela, ker se je vreme pobiljšalo.

Viskim gasilec tudi naše čestitke!

Pantelejmon Romanov:

Ljubezen

— Bože moj, kako je to nevedno. In tebe mi je žal, siromaka, vsak dan hodiš in se mučiš. In... tako dolgo čakaš name.

— Ne bo kazalo drugega, nego da odpotujeva, — je dejal zaročenec.

Ona je nekaj časa molčala in potem nekam plaho izpregovorila:

— Ne, zakaj bi odpotovala, počakajti morava še nekaj časa. Morda se bo našel kupec.

Nekaj časa je hodila po sobi in grizla nohte svojih prozornih prstkov, potem se je pa ustavila pred zaročencem, kakor bi mu hotela nekaj povedati, pa si ni upala.

— Nekaj bi te rada vprašala, — je dejala končno.

— Kaj pa?

— Zanima in muči me neko vprašanje... Včeraj je bil tam pri njej nekakšen pir. Bilo je tam več ljudi, nekaj njenih prijateljic s svojimi možmi. Mnogo so pili. Jaz sem se plaho stisnila v kot in jih od tam gledala. Zelo me je sram... Ali te lahko nekaj vprašam?

— Seveda, zakaj ne? — je dejal ženin.

— Hvala bogu, čas je že, da opustiš te ceremonije.

— Glej, ne, ne morem... To se pravi, preveč sem neumna. Toda vendar, naj bo. Prej je namreč vsako dekle silno čuvstvo...

Ženin jo je pogledal in dejal:

— Ali lahko odkrito govorim? Po pomenu odkrito?

— Seveda, mili. Zato sem te tudi vprašala, — je odgovorila in zardela.

— Nu, torej poslušaj: zdaj možiki tega ne cenijo več. In zanj ni več tragedija, če spozna, da je prišel prepozno.

— Kako strašna beseda je to, — je dejala ona. — Toda zakaj tako, zakaj?

— Drugačen razvoj... Nu, sicer pa sam ne vem, čemu.

— Tako strašno čudno je to. Tako sram me je govoriti o tem s teboj, toda zelo me zanima. In kar me posebno preseneča — meni sami se zdaj vse

to zdi manj strašno. Kakor da bi se bila navadila. Mislim, da ji bo sram, da jim bo nerodno po tem piru. Ko pa sem pred odhodom k tebi vprašala Marjeto, kako se počuti ob takih prilikah, je odvrnila, da prekrasno. Tako svobodno so prej živele samo znanke ženske...

— ...In vsi možiki, — je pristavil ženin. — Ali je kaj čudnega na tem, če so te ženske zavoljo ekonomskega položaja postale svobodne prej ko druge in če so zdaj vse svobodne in lahko žive kakor hočejo.

— Svobodne? — je mehanično ponovilo dekle in pogledalo zaročenca s pogledom, v katerem je odsevalo vse njeno malo bitje in nova misel, ki se je porodila v njem. — In veš, kaj sem te hotela vprašati? Ali so možiki zmerom ljubosumni ali morda zdaj niso več, ko je drugačen razvoj?

— Kako praviš?

— Včeraj je bil na tem piru mlad par, prijateljica z možem, in oba nista bila nič bogvejak ljubosumna drug na drugega. Žena je sedela na koncu preproge zraven drugega možkega, njen mož pa — nič...

— No, on tudi najbrž ni sedel sam?

— Saj to je ravno čudno!... Če je namreč med njima ljubezen, kako neki se moreta kar takole družiti z drugimi, pa še celo vpricho drug drugega?

— Spet ti ponovim, da nobene tajinstvene in velike ljubezni ni, temveč da je enostaven fiziološki proces. Zaradi tega tudi pijejo.

— Fiziološki proces? Ali je potem vse drugače, če pijejo. Si ti tudi že to občutil?

— Kaj je tu nenavadnega?

— Kako je to odvrtno! Ali te ni sram, — je dejala ona in zaplakala kakor užaljen otrok, — tako veliko čuvstvo, ljubezen, ti pa...

— Ljubezen, ljubezen, — je dejal zaročenec razdraženo, — glej, tvoje prijateljice vedo, kaj je ljubezen, ti pa ne boš nikoli vedela. Kaj se umikaš pred menoj, kakor da bi ti bil odvratni!

— Mili moj, ne vem, zakaj... Ne

morem razumeti... ne misli... — Naglo si je otrla solze, sedla na divan, s katerega je bila pravkar prestrašeno skočila, vzdihnila in dejala:

— In glej, tisti znanec je sedel na divan in objel Marjeto in njeno prijateljico, in sedel je z njima kakor bi ne bilo nič. Jaz pa ne morem. Morda se je treba temu privaditi?

— Treba je enostavno drugače gledati na vse to, ne pa tako, kakor je gledala tvoja babica. Glavno pa je, da vsaj nekoliko vse to občutiš.

— Občutiš? — je mehanično ponovila. — Toda, ali one ravno tako občutijo, kakor možiki ali je to pri njih drugače?

Zaročenec je skomignil z ramo, rekoč:

— Menim, da se občutiki možkega in ženske prav nič ne razlikujejo. Ona ga je nekaj časa gledala.

— V globini svoje duše vem mnogo, mnogo sem premišljevala, celo razumem mnogo... Nu, seveda manj kot ti, toda vendar mnogo, čeprav sem nedolžna. Tudi jaz sem imela vsakojake želje, toda vedela nisem, če jih imajo vse in če je to mogoče...

IV.

Peti dan je bil mladi mož že ves obupan: svečniki še vedno niso bili prodani. In samo zavoljo pečata.

— Nu, kako gre? — ga je vprašal znanec, ki ga je slučajno srečal. — Ste prodali?

— Ne. Tisti prokleti pečat. Toliko sva pričakovala od njega, pa sva se zmotila.

Bil je tako potrjen, ko se je vrnil, da so mlado dekle obile solze, ko je gledala nanj in čutila svojo nemoč pomagati mu.

— Vse, prav vse bi rada storila za te. Mili, kako te ljubim. Slabo ti gre zdajle in baš zategadelj te toliko bolj ljubim.

— Pusti to, prosim te.

(Dalje prihodnjik.)

Lepite na pisma znanke protituberkulozne lige!

Kralj egiptskih tihotapcev v ječi

Kralj sleparjev bližnjega vzhoda Mohamed Mustafa Nafej je nastopil te dni pot, ki je gotovo ni pričakoval. Odvedli so ga namreč v ječo, kjer bo moral presedeti pet let, ker se mu pred sodiščem ni posrečilo ovreči dokazov, ki jih je zbral proti njemu angleški komisar za trgovino z mamili generalmajor T. W. Russell paša. Padec sleparja Nafeja je uničil izborni organizirano trgovino z mamili v vsem orientu. Med tihotapci mamili je nastala splošna panika, ki ni brez poudarka, kajti aretacija sledi zdaj aretaciji in vse kaže, da bo tihotapstvo mamil kmalu zatrto. Nafejev slepanski koncem je bil velikopotezen in zelo moderen. Imel je svoje ladje, veliblodje karavane, oklopne avtomobile in celo letala. Nafej sam je imel v Kairu kemično tovarno, kraj nje pa igralški klub, a poleg tega v mestu več krasnih vil.

Nafej je začel svojo kariero kot siromašen egiptski železničar. Ko so ga hoteli kot člana zločinske tolpe aretirati, je pobegnil v Sirijo, med vojno je bil v izgnanstvu na otoku Malti, potem se je pa pojavil v Egiptu, kjer je kmalu zaslovel kot kolovodja tihotapcev mamili. Policija proti njemu ni nastopala, ker je bila podkupljena.

Hitro mine filmska slava

Ob tragični smrti filmskega igralca Bruna Kastnerja (v sobotni številki je prišel pod Kastnerjevo sliko pomotoma napis, ki bi moral biti pod sliko kandidata za ameriškega viceprezidenta Gamera), je izpregovoril filmski režiser Joe May o prihodnosti filmskih zvezd vobče. On pravi, da se vsaki filmski igralec po 7-10 filmih preživi, da se ga občinstvo naveliča in da je njegove slave konec. Kriva je

večinoma naglica, ki hoče z njo igrati izrabiti konjunkturo. Igralec dobi vlogo, ki so si vedno podobne in s tem se ponavlja tako, da postane dolgočasen. Ljubljenci občinstva se vržejo navadno v prvi vrsti na masne plače, filmske družbe jim plačujejo, kolikor zahtevajo, samo da jih ne izgube in da jim ne uide masten dobiček, s tem pa igralci nehajo biti umetniki in postanejo neke vrste filmski obrtniki.

Ljubljencem občinstva lahko nastopi največ v 20 filmih, potem je pa konec njegove slave. Pozneje preidejo nekateri filmski igralci h gledališču, drugi nastopajo po kabarejih, vendar pa nikjer ne dosežejo posebnega uspeha, njihova zvezda navadno hitro zatone. Tudi Bruno Kastner je bil ob koncu svetovne vojne zelo priljubljen, pa ga je zadela usoda vseh filmskih igralcev. Hitro je zaslovel in hitro je njegova slava zatonila. Slava filmskih igralcev se ravna pač po življenju filma, ki je zelo kratko. Zdjaj so zvočni filmi še splošno priljubljeni, vprašanje je pa, če se ne bodo izčrpali hitreje, kakor so se nemi, ki so bili priljubljeni nad 20 let.

Le brez strahu.

Ženin: Rad bi se že oženil, gospe, pa še ne zaslužim toliko, da bi mogla z ženo najeti služkinjo, na drugi strani pa nočem, da bi Elza sama gospodinjala.

Bodoča tašča: Le nikar ne skrbita, gospod, gospodinjstva vas že jaz naučim.

Pred sodiščem.

— Res je sicer, da je moj klient odprl z vitrihom blagajno svojega očeta, vendar pa prosim slavni sodni dvor, naj mu šteje v dobro, da se hranine knjižice svoje sestre niti dotaknil ni.

Sodnik: Je vam bilo žal?

Obtoženec: Da, gospod sodnik, toda kaj početi, ko je pa vinkutirana.

Tudi njega ni bilo.

— Oprosti, dušica, da me snoči ni bilo na sestanek.

— A tako, torej tudi tebe ni bilo?

Kako se veselim noči

ko bom spal na mehkem, udobnem spalnem fotelju, ki sem ga kupil pri tvrdki

Franc Jager

Telefon 20-42 tapetnik, Sv. Petra nasip št. 29.

Večja množina makulturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

RAZNO

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKER,

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

ČEVLI

NA OBROKE

»TEMPO«, Gledališna ulica 4 (nasproti operi).

OTROŠKI VOZIKI

sportni 220.—, globoki, moderna oblika Dtn 650.— — Ljubljana, Sv. Petra cesta 52. 2739

MALINOVEC

bristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccolli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. 57/T

DINARJEV 125.—

1 m² žaganih bukovih drv prva kakovosti nudi — Velepč, Sv. Jerneja cesta št. 25. — Telefon 2708. 23/T

TELEFON 2059

PREMOG SUHA DRVA

Fogalnik, Boborčeva 5.

TUDI POHIŠTVO NA OBROKE!

Kompletne spalnice od 2200 Din omare od 450 > postelje od 250 > kuhinjske odprave od 900 > kuhinjske kredence od 500 >

Največja izbira pohištva!

Vse drugo pohištvo se izvršuje po najmodernejših načrtih; sprejemajo se vsakovrstna migrantska naročila in popravila po najnižjih cenah — samo pri

MIZARSTVU »SAVA«

Kolodvorska ulica 18 Dunajska cesta 36. 77/T

GLASPA

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE OD DIN 20.—

prodaja »Slagere«, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palače). 69/T

PRODAM

JEZICE (SIKKE)

cca. 800 kg, lepe, zdrave in suhe, po ugodni ceni prodaja Martin Plut, Črnomelj. 2763

MOTORSKO KOLO

s priklopcem »Ariel«, 600 cm³, novo 1932, model, kompletno s svetiljko, zelo poceni prodaja I. Pregrad, Zagreb, Vrhnovec št. 23. 2765

STANOVANJA

STANOVANJE s 3 sobami se odda. Stari trg 24-II. 2601

STANOVANJE

tri- ali štiri sobno v centru mesta isto družina odraslih — za avguet ali posamej. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod št. 11-fro: »Točen plačnik 2754«.

SOBO, eno ali dve nemeblovani popolnoma separirani v bližini univerze isto gospod. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod št. 11-fro »Soporaba kopalnice 2753«.

ODDAM STANOVANJE

2 sob s kabineto. Lepa solnčna lega. — Rožna dolina, Cešt. X, št. 25 (pod Rožnikom). 2736

SLUŽBE

URADNIK

z večletno prakso v odvetniški pisarni, zmožen slovenskega, nemškega in srbohrvatskega jezika — išče službo. Gre tudi na deželo. Nastopi lahko takoj ali kasneje. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Dobra moč 2697«.

TEGOVSKO UČENKO

ki se je že učila eno leto kje drugje, sprejemem v trgovino mešanega blaga. Ponudbe s spričevalom prejšnjega trgovca na naslov: Ernest Bezenšek, trgovec, Podsreda. 2767

PEKOVSKI POMOČNIK

mlad, vojašine prost in zmožen vsega dela, pripravljen razmašati tudi kruh, dobi stalno službo proti plači po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. Gr. Tomšič, Višnja gora, Slovenija. 2766

ZIVALI

PSA JAZBEČARJA

temnorjave barve, lepega, kvaskega, 14 tednov starega, prodaja Tini Vodišek. Zagorje ob Savi. 2768

ZELENA PAPIRHOVA

brez repa, se je zatekla. Odda naj se proti nagradi Miklošičeva cesta št. 34-I. 2770

VEVERICA

se je zatekla. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi, Rožna dolina c. X št. 25, parter. 2769

NEDREMIČNINE

KMEČKI MILIN

na vodo, s štirimi pari kamnov, stanovanjem mlinarja, hlevom za par glav živine in nekaj polja, odda v najem Marinka Andrejčič-Hocevar, Zg. Brnik, pošta Cerklje pri Kranju. 2762

„ARBOR“, lesna trgovska in industrijska d. d. v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je preminul njen zaslužni podpredsednik, gospod

Franc Galle

graščak v Bistri.

Blagopokojnika ohranimo v trajnem in častnem spominu.

Ljubljana, 11. julija 1932.

Razpis!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

razpisuje mesto VOLONTERJA - PRAVNIKA (moško moč). Zahteva se: Jugoslovensko državljanstvo, neoporečno življenje, dosluženi kaderski rok, dokazilo o zdravstvenem stanju in dokazilo o uspešno dovršenih pravnih izpitih.

Prednost imajo pravniki, ki se morejo izkazati s prakso zlasti v zemljeknjižnih poslih.

Nekolkovane, lastnoročno pisane prošnje z dokazili je nasloviti pisмено na ravnateljstvo MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE do 24. julija 1932.

Ravnateljstvo.

Stanko Prosenc

črkoslikar

v nedeljo, dne 10. julija po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 12. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti. Gledališka ulica 8, na pokopališče k Sv. Križu.

v Ljubljani, dne 10. julija 1932.

Globoko žalujoči ostali

Občina Ljubljana, Mestni svet, pooblaščenec